

sie racionálnej farmakoterapie. Súčasťou vedecko-výskumnej aktivity bolo aj vytvorenie a zabezpečenie činnosti databázy spotreby liekov jej softvérové zabezpečenie a fungovanie na ŠÚKL, pričom jej výstupy sa stali štandardnou časťou údajov OECD publikovaných v rámci Eurostat. Spracovanie údajov pre medzinárodné prehľady za Slovensko sú súčasťou databázy ŠUKL, ktorej je odborným garantom a jedným z vedúcich spracovateľov.

Vo vedecko-výskumnej práci nie sú zanedbateľné ani výsledky získané v rámci riešenia ďalších grantovaných projektov poskytovaných agentúrou VEGA, na ktorých sa aktívne podieľal ako zodpovedný riešiteľ. V priebehu posledných rokov mal pre zdravotnícku prax významné miesto projekt S-Medial riešený v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, ktorý po zhodnotení nielenže priniesol ekonomické úspory, ale prispel aj k riešeniu otázok spojených s dôsledkami rezistencie antibiotík.

Prof. Foltán je autorom alebo spoluautorom monografií: Voľnopredajné lieky. Martin: 2001; Voľnopredajné lieky, odborné poradenstvo a samoliečenie. Praha: 2003; Lieky. Lieková politika. Farmakoekonomika. Bratislava: 2003; Komunikácia a lekárska starostlivosť. Bratislava: 2011; Memorex klinickej farmakológie a liekov. Bratislava: 2002 a 2006; Diagnostika a liečba infekčných ochorení v ambulantnej praxi. Bratislava: 2006 alebo učebníc: Ekonomika a riadenie farmaceutického priemyslu. Bratislava: 1980; Organizácia a riadenie farmácie. Bratislava: 1983; Organizácia a riadenie farmácie. Seminárne úlohy I Bratislava: 1987; Organizácia a riadenie farmácie: Vybrané kapitoly. Bratislava: 1992; Sociálny aspekt a management ve farmácii: Vybrané kapitoly. Brno: 1997; Základy farmakoekonomiky Nové Mesto nad Váhom: 2004; Sociálna farmácia a zdravotníctvo. Martin: 2010 a Manažment, marketing a lieky. Bratislava: 2010.

Problematika farmakoekonomiky je v posledných

rokoch jednou z najfrekvencovanejších. V Slovenskej republike sa dostala do pozornosti koncom deväťdesiatych rokov aj vďaka jubilantovi. Nielenže patril k prvým autorom, ktorý o danej problematike publikoval, ale aj permanentne pracuje a angažuje sa riešením celého radu farmakoekonomických problémov, prácou v odbornej spoločnosti pre farmakoekonomiku pri SLS, ktorú zakladal a kde aj dnes pôsobí ako vedecký sekretár.

V databáze hodnotenia publikačnej aktivity menovaného sa nachádza 450 záznamov, z ktorých je cez 150 pôvodných vedeckých prác publikovaných doma, tri desiatky prác publikovaných v karentovaných zdrojoch, rad posterových sdelení, prezentovaných aj vyhodnotených na desiatke kongresov medzinárodnej spoločnosti pre farmakoekonomiku a liekové hodnotenie a v troch prípadoch, ale aj autorstvo a spoluautorstvo 23 knižných publikácií, učebných textov a monografií. Z publikovaných prác má jubilant viac ako 140 citácií v karentovaných a ďalšiu stovku v nekarentovaných časopisoch.

Je členom autorského kolektívu pôvodnej slovenskej encyklopédie BELIANA, v rámci ktorej spracovával časť venovanú liekom a farmácii. Pracuje v redakčnej rade Českej a slovenskej farmácie, Farmaceutického obzoru, Lekárnických listov, Farmakoekonomika a lieková politika, bol šéfredaktorom a teraz je vo funkcii predsedu redakčnej rady časopisu Antibiotiká a lieková politika.

Výsledky práce prof. Foltána boli ocenené okrem medailí FaF UK aj Čestným členstvom Slovenskej farmaceutickej spoločnosti (SFS), Weberovou cenou SFS, Medailou PhMr. Vladimíra J. Žuffu, SFS, za prínos do slovenského lekárnictva, cenami za najlepšiu publikáciu v rámci SLS, ale aj pamätnými listami rektora UK a dekana FaF za úspešnú prácu so študentami.

Vážený pán profesor, dovoľ mi, aby som Ti k životnému jubileu poprial pevné zdravie a energiu do ďalšej práce v prospech našej farmácie.

J. Čižmárik

● Za doc. DrPh. PhMr. Ladislavom Kňazkom, CSc.

“Žiadna smrť nemôže byť zlá, ktorej predchádzal život dobrý.”

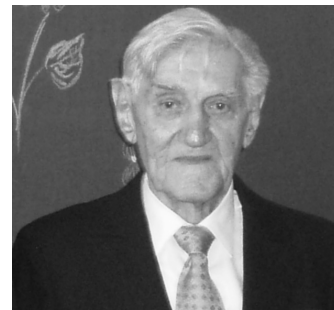
Kramerius

S týmto konštatovaním sa rodina a široká farmaceutická, lekárska a chemická komunita 16. 8. 2011 bratislavskom krematóriu navždy rozlúčila s pánom doc. DrPh. PhMr. Ladislavom Kňazkom, CSc., dlhoročným učiteľom Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského (FaF UK), ktorý zomrel 10. 8. 2011 v Bratislave.

Zosnulý kolega sa narodil 27. 2. 1923 vo Veľkých Ripňanoch, ktoré vtedy patrili do okresu Topoľčany. V rokoch 1942–1947 študoval odbor farmácia na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V roku 1947 bol na nej promovovaný za magistra farmácie.

Dňa 1. 7. 1947 sa stal asistentom Farmakologického ústavu Lekárskej fakulty, kde začal zabezpečovať výučbu chemických disciplín. Po reorganizácii pôsobil v rokoch 1948–1952 na Ústave farmaceutickej chémie LF. Patril medzi zakladajúcu generáciu učiteľov, ktorý od 1. 9. 1952 začali budovať samostatnú Farmaceutickú fakultu Univerzity Komenského (FaF UK). Po jej zriadení v rokoch 1953–1955 bol jej prodekanom a v rokoch 1955–1959 dekanom. Neskôršie v rokoch 1960–1967 bol opäť prodekanom pre vedu a výskum a pedagogickú prácu a sociálnu problematiku. V roku 1956 sa stal zástupcom docenta pre farmaceutickú chémiu.

V roku 1957 po rozdelení Katedry chémie FaF UK sa stáva prvým učiteľom a zakladateľom Katedry farmaceutickej chémie FaF UK (KFCH FaF UK).

Po dokončení a obhájení práce “Niektoré výsledky pokusov praktického využitia hydrotrópie vo farmácii a fyzikálno-chemické vlastnosti hydrotropných systémov” sa 1. 11. 1958 habilitoval a následne 1. 3. 1959 bol menovaný docentom farmaceutickej chémie.

Po založení KFCH FaUK sa učiteľia tohto pracoviska začínajú špecializovať na výučbu a orientovať na vedecko-výskumnú činnosť vo farmaceutickej chémii ako profilovej disciplíny farmaceutického štúdia. Po skončení externej vedeckej prípravy a obhájení dizertačnej práce “Súbor prác o hydrotropii” sa stal v roku 1966 kandidátom farmaceutických vied, CSc.

V pedagogickej oblasti pôsobil v rokoch 1947–1989 ako prednášateľ a examinátor farmaceutickej chémie a v rokoch 1947–1960 aj predmetu Kontrola chemických liečiv. V roku 1957 napísal a vydal dvojdielne skriptá “Všeobecná farmaceutická chémia” do monografie Chemická liečiva 1972 a 1987 napísal kapitoly “Dychové a obehové analeptiká, laxatíva, vitamíny a antineoplastiká”. Kapitoly prispel aj do knihy Zdravoveda (Martin: Osveta 1960). Bol spoluautorom prvého vydania príručky Terminológia organickej chémie a Terminológia galenickej farmácie a päť zväzkového diela Slovník povrchovo aktívnych látok.

Vo vedecko-výskumnej činnosti sa zameriaval na teoretické aspekty a výskum solubilizácie a hydrotrópie liečiv a ich využitie v praxi a na aplikáciu a využitie moderných fyzikálno-chemických a analytických metód v kontrole chemických liečiv a galenických prípravkov. Z tejto oblasti publikoval 68 pôvodných vedeckých experimentálnych prác, šesť patentov a na odborných fórach predniesol okolo 60 predášok.

V roku 1953 bol medzi zakladateľmi Slovenskej farmaceutickej spoločnosti (SFS), v ktorej vykonával funkciu jej predsedu a podprededu a zaslúžil sa o zavedenie prednášok o pokrokoch vo farmaceutickej chémii, vývoji liečiv a uplatňovaní moderných metód kontroly liečiv pre široký farmaceutický terén. V rámci tejto organizácie on sám predniesol z týchto oblastí cez 220 predášok.

Záslužnú prácu vykonal ako dlhoročný člen Komisie pre prestavbu štúdia farmácie na UK a celoštátnej Komisie pre lekárstvo a farmáciu pri MŠ v Prahe ako člen Slovenskej a Československej liekopisnej komisie pre prípravu ČsL 3 a ČsL 4 a predsedu jej chemickej a terminologickej sekcie. V rokoch 1955–1959 bol členom Vedeckej UK a v rokoch 1955–1986 Vedeckej rady FaF UK.

Doc. Kňazko, CSc., bol Čestným členom Slovenskej farmaceutickej spoločnosti, Slovenskej lekárskej spoločnosti, Belgickej farmaceutickej a toxikologickej spoločnosti. Zaslúžilým členom Slovenskej chemickej spoločnosti pri SAV Bratislava, nositeľom Weberovej ceny SFS, Medaile PhMr. Vladimíra J. Žuffu, Galenovej medaile FaF UK, Čestnej plakety T. R. Niederlanda SLS, Zlatej, striebornej a bronzovej medaile FaF UK a i ďalších ocenení.

Dovoľte mi, aby som sa pánovi docentovi Kňazkovi, za jeho spolupracovníkov poďakoval za jeho celoživotný prínos do pokladnice farmaceutických vied.

Česť jeho skvelej pamiatke!

Jozef Čižmárik

Abstrakta z akcií ČFS v časopisu Česká a slovenská farmacie

Redakce časopisu Česká a slovenská farmacie nabízí možnost zveřejňovat limitované množství abstrakt z odborných akcí pořádaných Českou farmaceutickou společností, například symposií, seminářů, pracovních dnů apod.

Jednotlivá abstrakta (písmo Courier New, velikost 12, řádkování 2), by neměla přesáhnout 1 rukopisnou stranu formátu A4.

Počet abstrakt předem dohodnou předsedové příslušných sekcí, které akci pořádají, případně osoby zodpovědné za akci s redakcí časopisu, která poskytne i bližší informace.

Lze zveřejnit rovněž na internetových stránkách ČFS (www.cfs-cls.cz)

Kontakt:

doc. RNDr. Pavel Komárek, PhD., vedoucí redaktor, Katedra farmaceutické technologie a kontroly léčiv IPVZ
100 05 Praha 10, Ruská 85, e-mail: komarek@ipvz.cz, tel.: 271 019 278